„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 45. У Новом Саду у уторак 20. марта (1. априла) 1884. ГОДИНА XIX.

Политички преглед.

Још неко време пак ће питање **о попуњењу места ђенералног губернатора за такозвану Источну Румелију** поново доћи на дневни ред и расправу. Како је наименовање ђенералног гувернера скопчана за одобрење и потврду свију сила, које су берлински уговор потписале, то ће скорим морати отпочети дипломатски преговори у овој ствари. Аустро-угарски листови заузимају се веома живо за садањег губернатора Алеко-пашу и не могу доста да се нахвале, како су овоме у задње време из унутрашњости Источне Румелије стигле силне захвалнице, у којима му се изриче благодарност на његовом мудром и савесном управљању са земљом. На основу тога предлажу поменути листови, да лесиле поново потврде Алеко-пашу односно да без оклевања продуже дато му пуномоћије за даљих пет година. Овај предлог гласила аустро-угарских и њихово хвалење и уздизање владавине Алеко-пашине постаје тек онда сасма јасно, кад се доведе у свезу с другом вешћу, која јавља, да се Бугари спремају да по излазу садање петогодишње перијоде Алеко-пашине владавине демонструју у корист сједињења такозване Источне Гумелије с кнежевином Бугарском. Вест ова узнемирила је кругове аустро-угарске у такој мери, да би сад по што по то продужили Алеко-пашина пуномоћија, ма да су гласила њихова за ово пет година често пута жестоко на-њ нападали. Но кад има да се бира између продужења владавине Алеко-пашине и уједињења Бугара, онда су кругови аустро-угарски врло брзо са собом на чисто, јер од два зла увек је мање — боље, а уједињење Бугара било би по намере ових кругова у погледу полуострва балканског много веће зло, но што је то продужење владавине Алеко-пашине. Отуд најновија наклоност прама садањем губернатору и његовој „мудрој“ и „савесној“ владавини. Ко не зна кругове бечко-пештанске могао би их заиста врло скупо платити. Но ова опасност данас већ више не постоји, јер намере тих кругова нису више тајна за народе полуострва балканског.

Поменулисмо већ на овоме месту, да по вестима бечких листова из Цариграда у тамошњим меродавним круговима влада мишљење, да влада руска кани предложити да се измени или боље рећи укине **уговор о мореузинама од 1856. године**, те да у будуће бродови свију народа могу слободно пловити кроз Дарданеле, Босфор и по Црноме Мору. Петроградска влада мисли, да се Русији не ће моћи одрећи на мореузинама у околини Цариграда оно, што је код канала суечког опште признато, другим речма: руски кабинет држи као сигурно, да укидање уговора о мореузинама од 1856. године не ће на велике тешкоће наићи. Потврдили се ова вест, онда ће се, по мишљењу бечких новина, скинути копрена с оне тајне, која се пре неког времена у Фридрихсрујн зачела. Париским уговором од 30-ог марта 1856. године у тачкама: 10, 11, 12, 13, 14 и 19 одређено је, да мореузине буду затворене а Црно Море неутрално. У тим тачкама наређено је сасма јасно, да осим бродова, који буду одређени за службу страних посланика у Цариграду и ушће дунавско, не могу никакви страни бродови пролазити кроз Дарданеле и Босфор. Неутралност Црног Мора уништена је лондонском конвенцијом од 13-ог марта 1871. године, ал берлинским уговором, чланком 63 признато је најсвечаније, да има и даље у важности остати уговор о мореузинама. Обистинили се ова вест бечких листова, онда је и задњи остатак париског уговора збрисан за навек. Пало је у очи, да је ова вест јако узнемирила „меродавне“ кругове аустро-угарске, који у свему овоме гледају доказ. да је Немачка пактирала с интересима Русије па истоку, и то на рачун — Аустро-Угарске. Кругови ти изјављују, да се прави смер овог најновијег подузећа руског не састоји у уништењу задњег ограничења, што га уговор париски Русији налаже; позитиван циљ, ком влада руска тежи, јесте — освојење Цариграда. Гласила ових „меродавних“ кругова упозорују с тога министра иностраних послова, да буде приправан и да се не да изненадати, јер је сасма вероватно да ће Русија тражити, да се укине уговор о мореузинама од 1856. године. Сирота гласила још сиромашнијих „меродавних“ кругова! Ми појмимо сасма страх, који њих и њихове покровитеље обузима при помисли на ову евентуалност, али у томе баш и лежи — иронија судбине...

О спору између патријарха грчке цркве и владе турске пишу из Цариграда, да су свети синод и савет световњака пре неколико дана саставили два документа, у којима су свестрано расветлили садањи положај грчке цркве. Документи ови уручени су патријарху цариградском с молбом, да их преда влади турској. У поменутим документима се наваћа, да по хатихумајуму и 23-ем чланку уговора берлинског право иницијативе за реформу међу патријаршијом и владом турском постојећих односа принадлежи ad hoc сазваној народној скупштини. Скупштина ова састаје се у патријаршији цариградској. Ако Порта има дакле намеру, да ради побољшања положаја хришћана у Турској неке реформе заведе, онда се то мора довести у склад са хатихумајумом и берлинским уговором. Синод и савет изјављују најзад у поменутим документима, да они од народа немају другог мандата нити прама влади турској других обвеза, до да чувају постојеће привилегије и да пазе на извршење закона, који се односе на ове привилегије. — Друге вести јављају, да патријарх цариградски није хтео да поднесе Порти ове документе св. синода и савета световњака. Веле, да је услед овога владика ефески оба тела хтео сазвати на ванредну седницу, у којој је намеравао предложити, да се патријарх цариградски збаци као старешина и поглавица грчке цркве. Овај одлучан корак сломио је немар патријархов и отпор владе турске, која је одустала од сваког ограничења права грчке цркве.

На гласове **о своби папе римског** пише „Осерваторе Романо“: Они листови, који су у задње време донели вест о папином одласку из Рима нису били добро извешћени. Говорило се о могућности, да ће папа бити приморан да једног дана отпутује, а не да ће путовати. Време одласка папиног не зависи од њега, но владе талијанске. Оног дана кад папа види да се гази његово достојанство и да му се стешњује слобода напустити тај круг и отићиће, као и многи његови претходници, да потражи слободан и сигуран азил. Где год дође и црква је с њиме. Где се он склони, тамо ће бити светска средишна тачка. Сеоце, у коме се папа настани биће од великог значаја, а Рим ће изгубити од своје величине.“

Наваћајући главне тужбе против талијанске владе завршује „Осерваторе“ овим речима: Што се папа задржава још у Риму то је једино за љубав Рима и Италије, које он воле. Папа не бих хтео да им нанесе моралан и материјалан удар, који ће их снаћи кад се не буду више налазили под окриљем његове столице. Кад се папа буде налазио у прогонству и лутајући по свету, изазваће народе на борбу. Нека падне несрећа на главу оних, који папу пагоне на лутање.“ — Кад папа Рим и Италију тако јако воле он их не ће ни напустити, тим мање, што је Ватикан добро уверен, да лутање папино не би народе на борбу изазвало. Средњи век се више не поврати!

ДОПИСИ.

Из Херцеговине. Марта 1884.

Да је игђе брата у свијету
Да пожали, ка' да би помого.
(Гор. Виј.)

Неколико главова пробија у српском новинству о нашем стању у „запосједнутијем земљама“. Ево и мене, на том залудном послу, колико ме искуство учи. Али ријеч је у нас: „ко се топи и за пјену се хвата.“ Опет све се не може — зашто? одговора не треба.

Ко посматра данашње стање Босне и Херцеговине, одведе га мисао на окорјелога Бизмарка и берлински конгрес, па ствара разне комбинације, које све то јаче притискују му српски осећај. Тијем нам је теже данас „зближење“ Русије к Немачкој, које се код нас разнолико суди. Искуство свједочи, да је најтеже трпљети, али није лако ни онима слушати, који за то трпљење знаду а који још имаду у грудима братског осјећаја сажаљења. Али тешко је може бити овом и оном вјеровати разузданост нашијех „култур трегера“ и „просвјетитеља“ — на срамоту деветнајестог вијека. Бога ми! као да смо негдје у мраку средњег вијека! Зар није? Видјећете мало ниже...

Са самом окупацијом почео је и влосретни ветар са извјесне стране, који данас јаче но икада прије размаваo се — да са земљом сравни вјеру и народност српску, а да на тако утрвеном пољу одгаји нов нараштај, несрпски. Тај смијер политичне најновије мреже свакоме је јасан и очевидан. Не помаже никакво извијање и замазивање очију с неке стране. Да богме, да је план такав и потежак; јер је Србину вјера и народност неразђељиво. Изгуби ли једно, изгубио се сам. А тежак је тај план остварити и с тога што „они“ знаду, да је Србин од Косова успјешно одбијао сличне насртаје на своје светиње, што је он сачувао потпуну свијест о свом имену и дједовској вјери. Али се је постарао, да се успјешније изведе план, те за то и видимо двије силе, гдје на Србина скачу: један сапиње тијело а други душу.

Тако је Србин сапет — и на тај начин његови „усрећитељи“ хоће да га утамане, да му ни имена не остане. Тако се ради под видом блажене „равноправности“ а усијанијем главама „чиновничкијем“ — и „фратарскијем“.

Не говорим ја ово без разлога, имам ја за све тврда основа. Навешћу, ниже, само неколико, па судите.

Ко иколико познаје ствар, која се је врвла над главом преосвештеног Косановића, тај налази потпуно потврђене моје ријечи. Ђаволске замке не успјеше, него се раскрише и даше хабер по свој Босни и Херцеговини, да се Србин чува, да слиједи свога првосвјештеника. Неуспјех ђаволи није их смео. Они сад још живље упрегоше своје силе. Штадлер вјаше и самоме свом св. оцу, да прими инштрукције и бакшиша за живљи рад. Ми гледамо тај рад, опиремо се, не дамо се у замку, а, богами сила је јака, и отпор је тежак. Зашто је отпор тежак, нека вам буде овај један само примјер, који се игра у нашој Херцеговини:

Требиње је иза Мостара прва варош у Херцеговини. До окупације не бјеше ту ни једног римокатолика настањена. Но с окупацијом уђе неколико (десетак) њих као трговци и равнијех претрглија. И гле, тијем дошљацима постара се влада да начини у сред Требиња цркву. А мора се знати, да у самој вароши нема ни православне цркве. Некад бејаше у сред вароши успенска прав. црква, која је разрушена, и служила је послије као магазин за барут, но послије бјеше са свијем разрушена, осим звоника, који данас служи за сахат-кулу. Од ове цркве налази се доста споменика по манастирима, особито књига и древнијех утвари у ман. Савини у Боки. И, кад влада замисли да досељенијем римокатолицима подигне цркву у самом Требињу, баци око на ту рушевину прав. цркве, да ту дигне римокатоличку богомољу. И влада није хтела при томе кораку да помисли на вријеђање српскога народнога и религијознога осјећаја!

Видећи православни Требињани, шта се смијера, послаше обравложену жалбу на владу у обрану своје светиње. Жалба је успјела, а тому су допринијели понајвише браћа наша мухамеданци Требињани, који доказиваху, да је та рушевина православне цркве. Браћи мухамеданцима бјеше се смрштило чело при тој игри, јер су осјећали у напријед, иако би се и на њиховијех џамија дивале римске цркве. То их је болело, па притекоше нама у обрану. Евала им на томе брацкоме дјелу! А то нека нам је лијеп примјер, да све по мало ишчевава несвјестица међу браћом Србима мухамеданцима, те д ћемо дочекати и оно лијепо вријеме, да ћеме заједнички за свој народни олтар радити и бранити га од којекаквијех државитијех силеција.

Да наставим причање.

Римокатолицима дакле сагради влада цркву на другом месту, која ће коштати преко 40 хиљада фор. Ко даје овај новац? — Послије тога православни Требињани и околни народ одлуче, да обнове стару успенску цркву о своме трошку. Поднесу молбу власти. Буде одбијена. Послије дадоше молбу у руке самоме Калају, па и барону Николићу али све у залуд, јер се још никако не допушта, дозвола се очекује. Да богме да само собом искаче питање на сриједу: зашто влада не да да се обнови успенска црква, тијем прије, што се од ње не тражи никаква новчана жртва? А нашто онако маленом броју римокатолика диже цркву својијем толикијем хиљадама новаца та иста влада?

Навежимо на ова питања још некоје: Зашто нам иста та влада најстрожије забрањује ложити бадњаке, и казни онога, који на тај начин слави свој Божић, са хасном и силном глобом? Зашто нам забрањује славити наша крсна имена, те свечаре разгони патролама жандарскијем и солдачкијем? Зашто нам силом својијех наредаба та иста наша влада натурује школске књиге у наше школе, које су у Загребу штампане, књиге, у којијем се слави име хрвацко, књиге у којијем се говоори о Ивану Капистрану а о св. Сави ни спомена нема? Ај, па колико бих и још питања овдје сместити могао! Али и ово је доста да се види — куд се циља.

Уништење Српства и православља — девиза је, која се проноси из ђавоље чете. Тако је, и никако друкчије!

Макар шта ко говори, макар како извијали репове неки и понеки, нама је јасан смијер сарајевске владе. Истина се н да прикрити, те за то можемо тврдити — послије свршена чина — да и пошљедњи устанак гријех је сарајевске владе, а пође ли та иста влада и даље тако слијепо на наше светиње, нека се не зачуди што је снађе.... Да тога не дође, ваљало би приљубити српски прав. живаљ другијем средствима а не „пропагандом“. Чиновнике махом побацати, па способне понамештати. А не онакове, као што бјеше данашњи савјетник (у Сарајеву) а прије окружник у Мостару Вуковић, који је за собом оставио само траг крви и црно своје име. А и како не би, кад му план бјеше, пола Херцеговине постријељати, а пола растурити по тамницама аустријскијем, да тако у један мах уништи Српство у Херцеговини, па да побије барјак дон Миховила Павлиновића на нашој голијети! Дао Бог, те му план не испао за руком!

Да ли да још редом набрајам, како нас наши „усрећитељи“ уче „образованости“ и како нам улијевају „спасавајућу науку“ у „шизматичко“ наше срце? Доста је и ово, а да брата растужи, али доста је да брата и очеличи, па да смјело иде напријед, да кида све проклете замке римско-хрвацке пропаганде.

Јест, ђавоље сјеме међу нама неће успјети, у нашем камену не ће се одржати. То нека дрски „сијачи“ упамте. Од Косова до данас истрајасмо, вјеру свету сачувасмо, бадњаке ложисмо, крсно име слависмо — па смијемо с поуздањем рећи, да ће и ово грозничаво стање минути, па Србин опет слободно на свом огњишту и бадњаке прилагати и име крсно славити и уз гусле своје дјеци причати прошле дане мутне — као ови што су!

А. Зрновић

Дневне новости.

(**Српско народно позориште.**) Данас у уторак 20. марта излази на нашу позорницу по други пут г. Милош Цветић, редитељ кр. српског народног позоришта у Београду као гост у „Гренгоару“ и „Шољи теја.“ Обе те улоге спадају међу његове најбоље. То је уједно и последња представа у претплати. После тога, биће само још четири представе све ван'претплате, од којих једна даваће се у корист целе позоришне дружине. За тим полази дружина у Суботицу, и тамо ће отпочети представе на наше Цвети. Месни позоришни одбор у Суботици јавио је јуче управи, да је тамошње позориште добио од варошког представништва и да ће учинити све нужне припреме за што бољи дочек наше позоришне дружине. Живили честити Суботичани, који су и досад увек показали на делу, да су прави родољуби у свему, где се год тицало просветног напретка народног.

(Надвојвоткиња Марија Валерија). Пољским листовима брзојављају из Беча, да ће се надвојвоткиња Марија Валерија скорим заручити са својим братићем надвојводом Фрањом Фердинандом од Есте, најстаријим сином надвојводе Карла Лудовика. Надвојвоткиња, која је рођена 22. маја 1868. навршиће месеца маја 16 година. Обистинили се ова вест, славиће се зарука јамачно по повратку царице из Визенбада. Надвојвода Фрања Фердинанд од Есте рођен је 18 децембра 1863 има му дакле 21 година. Надвојвода је универсални наследник великога приватнога иметка, што га је оставио војвода Фрања V. од Модене, који је год. 1875 умро.

(† Аркадије Јеновац.) Пишу нам из Батање: Данас, 15-ог тек мес. саранисмо овдашњег првог газду Аркадију Јеновца. Покојник је био побожан и ревностан хришћанин, али врлине дарежљивости и милости, према оскуднима и убогима, и према општим и спасоносним целима, као што су црква, школа и други научни заводи, ни најмање нису закрасиле, јер поред свега тога што је након себе капитал од 200.000 форината оставио, поменути благодетни завода у завештању свом није се сетио и ни једну им мангуру није оставио. Заиста жалост је велика, кад један таки богаташ српски не потпомаже своје народне цели, сиромах их и тако не може, све да хоће потпомагати, а туђин ни толико. Међутим тешимо се тим, што се надамо, да ће његов син Ђорђе Јеновац, као једини насљедник, следовати стопама свога деде, пак ће боље род свој љубити и подпомагати.

(Потрес у Троједници.) Читамо у „Позору“: 12. (24.) марта у 9 сати у вече осетио се овде потрес, који је почео подземном тутњавом затим се осетио један ударац од запада к истоку и опет подземна тутњава. Трајало је све један тренут. Штете никакове“. — Истог дана и у исто доба осетио се и у Вуковару јак потрес, који је 2 секунде трајао. Потрес полазио је правцем од југо-истока к северо-западу. На такозваном „Швапском брду“ био је потрес тако јак, да су слике са зидова на земљу попадале.

Из Винковаца јављају следеће: Потрес наступио је непосредно у 9 сати и 10 минута, правцем од југо-истока к северо-западу. Валовитом гибању следио је подземни тутањ. Предмети на зидови се љуљаху, а спавајући у кревету осетише потрес јер се пробудише. На великој кавани срушио се димњак, иначе нема штете.

У селу Церни, Градишту, Жупањи, и Рајевом селу беше потрес у истом правцу, но штета се није догодила. У Ђакову се потрес силно осетио и није прошло без штете.

Из Бошњака јављају: Синоћ 12. (24.) међу 9—¼10 био је јак потрес, који је трајао 4—6 секунада. Чула се подземна тутњава као кад теретна кола калдрмом нагло иду. Потрес ишао је од истока прама северо-западу. Штете никакве.

Из Нове Буковице јављају: 12. (24.) о. м. у 9 сати и 20 минута с вечера осетио се овде потрес уз подземну тутњаву кроз један секунад.

(Социјалисте у Петрограду). Јављају из Петрограда, да је пре кратког времена изашао први број социјалистичког листа „Слободноје Слово“. У

њему отштампан је проглас на руску младеж, у коме се иста позива, да употреби сву своју душевну моћ за уништавање садање владавине. За тим са задовољством напомиње, да не постоји никакав узрок за чамотињу, него постоји баш противно. Лист овај разликује се од „Народне воље“, „Черног Передела“ итд. у томе, што се одриче тероризма и сматра политично убијање као са свим излишно средство за постизавање горње цели. „Слоб. Слово“ тежи за уједињењем свију социјалистичких партија у Русији у једну задругу и јаку одбрану а под закрићем душевне силе а не насиља, ножева и динамита.

Политичке вести.

— Троједнички заступници на сабору угарском држали су 15-ог о. мес. конференцију, на којој је закључено, да ће гласати за нов обртни закон.

— Кнез Александар бугарски примио је пре неколико дана вођу бугарских радикала Каравелова у дужој аудијенцији. Појава ова дала је повода, да се почело говорити о кризи у бугарском министарству.

— Из Цариграда долази вест, да су у задње време у крилу министарства вођени преговори о реформама које се имају завести на острву Криту. Договору овом присуствовао је и новоименовани губернатор критски Фотијадес-паша. Постигнут је, веле, потпун споразум између Порте и новог губернатора, услед чега је овај 16-ог овог мес. требао отпутовати на место свог опредељења.

— „Уг. Пошта“ јавља, да је Гарашанин 17. тек. мес. у Беч отпутовао, да преда своје опозивно писмо. За време одсуства Гарашаниновог из Београда заступаће га Новаковић.

— Из Београда јављају „Н. сл. Пр.“, да је позатварано неколико особа због протуривања брошура, у којима се напада садања „напредњачка“ влада.

— Из Букурешта јављају, да су се тамошње опозиционе групе ујединиле у једну странку, која је узела назив „либерално-конзервативна странка.“ Скорим ће изићи први број органа те странке, који ће донети програм исте. Орган се зове „Романија.“

— Даље вести из Букурешта јављају, да ће данас, у понедеоник 19-ог тек. мес. у комори и сенату румунском на дневни ред доћи предлог о ревизији устава.

— Париски дописник „Тајмсов“ јавља овоме листу, да се папа Лав обратио својеручним писмом цару Фрањи Јосифу, у ком је изнео све разлоге, који ће га а пре а после присилити да отпутује из Рима.

— Кнез Орлов, заступник руски у Берлину, отпутовао је 17-ог тек. мес. у пратњи кнеза Муравјева у Париз.

— Поговара се, да ће руски заступник при двору аустријском Лобанов отићи за заступника руског у Лондон.

— Немачка слободоумна странка у државном већу немачком конституисала се и изабрала је себи управу, у коју су ушли посланици: Рихтер, Рикерт, Хенел, Ал. Мајер, Вирхов и Клоц.

— Вест, да ће краљ талијански концем априла т. год. у Берлин путовати, означује се као препагђена. У Риму о томе путовању још ништа не знају.

— Из Рима јављају, да је пропаганда одбила предлог, да ступи у преговоре с владом талијанском.

— Из Атине долази вест, да комора грчка 15-ог овог месеца услед изласка опозиције није могла седницу држати.

— Инглешке новине јављају, да је Порта у задње време чинила неке дипломатске кораке у Лондону у погледу Мисира. Ствар се тиче кооперације турске у Мисиру. Веле, да Инглешка није рада упуштати се ни у какве преговоре.

Народна привреда.

(Земљоделје. — Индустрија и занатлијство. — Трговина. — Финансија. — Саобраћајна средства.)

Недељни извештај будимпештанске ефектне бурзе

Од банкарске радње Арнолда Брандла у Б. Пешти. 15. (27.) марта 1884. Јуче у подне изјавио је г. Улман од угар. општ. кредитне банке на бурзи, да је навала ради субскрипције тако огромна била, да се иста морала закључити. Особито пријаве за измену беху тако изобилне, да је најмање два пут прекорачена свота, опредељена за покриће па овдашњој бурзи.

У Бечу је на свима за субскрипцију одређеним местима уписана за исто одређена свота и док је на овдашњој пијаци „пештанска домовинска штедионица“ сав свој иметак у 6% (златној ренти угарску, у износу 7.800.000 фор. променила за 4% златну ренту, учинила је то исто и „аустр. боденкр. акцијска задруга у Бечу са 2 милијуна ренте.

И из Берлина стижу само повољни гласови. Навала за субскрипцију је тако велика, да се управа синдиката нашла побуђеном, у целој Немачкој упис закључити. У Лондону где није било уписивање за готов новац, прекорачена је у велико за измену ресервисана свота. У Паризу сутра отпочине субскрипција.

У све уписано је 500—600 милијуна 4% ренте те се може рећи, да је субскрипција сјајно за руком пошла. Резултат је овај у толико погоднији, што се у овај посао спекулација, није уплаћала, те се за успех једино капиталистима има захвалити.

Поред свега овога напредног успеха влада на бурзи потпуно апатија, и 4% рента, која је прошле недеље стајала на 92·27½ нуђена је у синоћњем приватном промету на 91·70.

Контрмина подиже и опет главу своју и узела је јуче на јуриш позицију, коју јој се тако дуго опирала У Берлин брзојављена је „патка“ (лажна вест,) да је у Будим Пешти дошло до немира, на што је одговорено са падањем цена ренте и кредит-акција. Слаба тенденција берлинске пијаце повукла је за собом Беч, Франкфурт и Будим-Пешту; само париска бурза очувала је своју сталност.

Већ од неколико година очекивана је конверзија 6% ренте од свију бурза као спасавајући месија, ишчекивала се читава златна брда и већ само напомена, да ће се инсценирати конверзија потерала је цене у висину. Конверзија је у току и финализација ће за кратко време наступити, па ипак је бурза без анима.

Опет се показало како је малодушна бурза и како одмах сву одважност изгуби, кад злато престане као киша падати. Време није далеко, и ми ћемо дочекати побољшање свију курзова, наше 4% угарске златне ренте; ово се сигурно може очекивати, те с тога би ваљало за куповање употребити. Али спекулација купује обично тек онда, кад курзови знатно скоче, а при најмањем устуку цене изгуби сву одважност.

У локалним папирима био је прошле недеље веома јак промет.

Акције пештанског „штрасенбан-а“ купује се непрекидно по све скупљу цену и опште је мишљење, да ће те акције, које сада стоје на 581. ∠ под упливом земаљске изложбе јако одскочити у цени, те доћи и до 1000 ∠ Ганцове акције, које не давна стојаху на 550—600 — бележе сада већ 995—1000 фор. Акције Драшеове цигљане и Шликове акције скачу непрестано и може се и даље напредовање цена очекивати.

Расположење је у опште добро и спекулација а la Hausse може се препоручити.

	Курс 19. марта	Курс 26. марта
6% угар. златна рента — —	122·20	122·40
4% „ „ „ — —	92·05	91·95
5% „ папирна „ — —	88·75	88·60
Угар. зајам од срећака са добитк.	116·75	117·—
4% срећке од регулис. Тисе и Сегедина — — — —	114·—	114·—
Угар. зем. растеретнице — —	100·75	100·75
4% аустр. златна рента —	102·10	101·75
5% „ папирна „ —	95·10	95·25
Деонице аустр. кредит-банке —	325.50	325·80
„ угар. кредит-банке —	328·25	329 —
„ есконт-банке — —	88·—	87·—
„ буд. пешт. банкферајна	105·25	105·—
„ првог угар. друштва за обезбеђење — — —	3060·—	3100·—
„ пешт. „Фонсјера“ друштва за обезбеђење —	74·50	77·75
„ „Панонија“ друштва за обезбеђење — — —	1025·—	975·—
„ I. буд. пешт. парн. млина	1375·—	1400·—
„ парн. мл. „Јелисавета“	257·—	255·—
„ парн. мл. „Панонија“	1205·—	1175·—
„ парн. мл. „Викторија“	465·—	464·—
„ јужне железнице —	143 50	143·50
„ државне железнице —	314·25	316·75
„ пешт. „штрасенбана“	571·—	578·—
„ пешт. дом. штедионице	4850·—	5000·—
„ Ганцове — — —	952·—	995·—
„ Драшеове — — —	169·50	175·—
„ Шликове — — —	279·—	296·—

Јаван рачун.

о прилозима, које је друштво „Зора“ добило за прославу и подизање споменика Тургењеву.

Прилози: по 15 ф. гђа Катарина Хаџи-Ристић и г. Тоша пл. Бајић; по 12 ф. срп. акад. др. „Зора“; по 10 ф. српска добротворна женска задруга из Новог Сада, гг. Ника Вујатовић и Ристо Хаџи-Ристић из Беча; по 5 ф. гг. Ђорђе Миличевић, браћа Штова из Беча и Др. Игњат Бакотић из Сплета; по 3 ф. две Данице из Томашевца; по 2 ф. гг. Коста Радојчић, гђа Катар. Николић, г. Иван Јовановић, Мика Илић, Коста Бира, Петар Стојић из Беча, Арса Пајевић из Н. Сада, гђа Јела Бенко, Земун и г. прота Беговић Никола из Г. Карловца; по 1 ф. гг. Мита Николић, Милан Костић, Доброслав Игњатовић, Стева Јовановић, Душан Миланковић, М. Јовановић, Светозар Арсенијевић, Милош Григоријевић, Петар Николић фотограф, Станисл. Новаковић, Мих. Лукачек, Алфонс Мужа, Милутин Мајински, Милан Обрадовић, Др. Милан Радовановић, Мих. Симић и Илија Таназевић радник из Беча; гђа Ката Николић из Томашевца и г. Ђока Велисављевић из В. Бечкерека; по 80 н. гг. Гавра Екмецић; по 75 н. г. Михајило Петровић Беч; по 60 н. браћа Данчевићи; по 50 н. гг. Рада Вукадиновић, Бранко Михајловић, Сретен Хаџић, Влајко Томић, Никола В. Ђорић, Д. Вијатовић, Мато Косовац, Ив. Лазаревић, Аца Стојковић, Шумановић, Јов. Мирковић, Ђока Николић, Урош Поповић, Живота Јанковић, Мих. Савић, Лаза Димитријевић и Живан Јашић из Беча; по 40 н. г. Милош Стратимировић; по 30 н. г. Алекс. Попс из Беча. Свега 138 ф. 85 новч.

Од овога новца је предато одбору за подмирење трошкова око прославе: 75 ф. 40 н. а за разашиљање позива у српске крајеве и други трошкови 7 ф. 20 н. свега 82 ф. 60 н.

Према томе остаје сувишак од 55 ф. 75 н.

Друштво „Зора“ захваљује овим свима прилагачима. Сувишак ће се послати одбору за подизање споменика Тургењеву, а признаница тога одбора изнеће се у своје време на јавност.

Исправка на извештај о добровољним прилозима за прославу св. Саве. Накнадно приложише на ту цељ: по 10 ф. Ђорђе Миличевић и Хаџи-Ристић; а 5 ф. посла г. Ј. Јосифовић из Беча, којима овим такође најтоплију благодарност изричемо.

У Бечу 16. марта 1884.

У име друштва „Зоре“:

Мита Николић председник. **С. Миросављевић** тајник.

СРПСКО НАРОД. ПОЗОРИШТЕ.

(Недељни ред представа.)

У уторак 20. марта: „Гренгоар“. Позоришна игра у 1. радњи, од Т. Банвиља, превео Јован Ђорђевић. — За тим: „Шоља теја“ шаљива игра у 1. радњи, с немачког превео Г. Гершић.— Г. Милош Цветић, редитељ краљевског српског позоришта у Београду други пут као гост у оба комада.

У четвртак 22. марта: „Адријена Лекуврерова.“ Драма у 5 чинова, написали Скриба Легуве, с француског превео Л. Х. Х. — Г. Милка Гргурова члан кр. српског позришта у Београду први пут као гост и г. Милош Цветић, редитељ кр. срп. нар. позоришта у Београду трећи пут као гост.

У суботу 24. марта: „Марија Стјуартова“ Трагедија у 5 чинова, написао Ф. Шилер с немачког. Г. Милка Гргурова, члан кр. срп. нар позоришта у Београду други и последњи пут као гост, и г. Милош Цветић, редитељ кр. срп. нар. позоришта у Београду четврти и претпоследњи пут као гост.

✝

Са тужним и ојађеним срцем јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима тужну вест, да се мој драги и незаборављени супруг односно отац, свекар и деда

АВРАМ МИШКОВИЋ

трговац јавачки

у својој 70-тој години живота после дугог боловања дана 14. марта у вечност преселио а дне 16. марта по обреду наше свете православне цркве остатци су његови матери земљи предати.

Уједно са овим свима поштоватељима и пријатељима незаборављеног нам покојника као пречастном свештен тву наиме: гг. Сави Орловићу игуману јавачком с братством, Доситеју Филиповићу јеромонаху и намеснику манастира Хопова, Авакуму Стајићу пароху румском, Стевану Моловићу пароху врдничком као и Светозару Пантелићу пароху мјестном, који је такођер на опелу у похвалу покојног нам супруга, оца свекра и деде и сходно слово народу говорио, даље црк. певачком друштву румском, које је при опелу тужну ову свечаност увеличало, надаље млогим поштоватељима и пријатељима са стране. који последњу почаст своме пријатељу својим саучешћем указаше, као одличним трговцима румским и поштоватељима из Ирига и Врдника као и многобројном становништву јавачком свију сталежа, општинском поглаварству, црквеној општини, ученицима основне школе и учитељима — свима дакле, који у туги нашој саучествоваше и не пропустише нашег доброг и непрежаљеног супруга, оца, свекра и деду, до вјечне нам свију нас куће — ладног гроба — одпратити и последњу почаст одати, те донекле и тугу нашу ублажити, најтоплију благодарност изјављујемо.

У Јаску 18. марта 1884.

Ожалошћени и тужни: Марија Мишковић супруга, Јован М. Димитријевић посинак, Јелена рођена Ракић удата Мишковић Димитријевић снаха, Персида, Марија и Вера М. Димитријевић унучади.

ИЗ РУСИЈЕ

у Жабаљ, Госпођинце и Нови Сад.

Позивам добре људе, да ми све опишу, како моје ствари стоје, кад ми моји најближи не одговарају. — Све што ме може интересирати, молим пишите ми — и то, што пре... А ја ћу онда знати, шта ћу радити. Само молим — савесно, — јасно, и скоро. **Танасија Јечинац.**

Адреса: Süd-Rusland zu Balta, или преко уредништва „Заставе“.

Ред пловидбе

помесног пропелера „Нимфе“ почевши од 25. фебруара (8. марта) 1884.

Из Каменице у Н. Сад: пре подне у 6, 8, и ½10 сати, по подне у 2, 4 и 6 сата.

Из Н. Сада у Каменицу: пре подне у 7, 9 и 11 сати, по подне у 3, ½5, и ¼7.

У Каменици, 6. марта 1884.

Подузетници.

ОГЛАСИ.

ОГЛАС.

На основу закључка иланчанске српске црквене општине од 26. јануара (7. фебруара) т. г., држаће се по ради обнове црквеног сахата јавна дражба за месец дана од дана I-ог увршћења овог огласа.

Подузетници рада тога, који би желили ту радњу примити нека се на дражби доњем одбору пријавити изволу.

2—3 **Црквени одбор.**

ЈЕДНА ПАРТИЈА

ПОМОДНЕ КОНФЕКЦИЈЕ

ЗА ГОСПОЂЕ

може се добити са 50% испод куповне цене код

Адолфа Фрашкла

3—3 у Н. Саду у кући „Матице Српске.“

Објава.

Српска црквена општина итебејска расписује овим — ради обнове свога иконостаса (темпла) — јавну минуендо лицитацију, која ће се на трећи дан нашег ускрса о. г. у 9 сати пре подне одржати у овомесној мушкој школи. Иконе треба да се на ново премалају а орнаменти да се попуне где су окрњени. И позлата треба да се обнови али не златом, него да се металисује. Укупна радња оцењена је стручњачки на 1000 фор. а. вр. Иште се 10% пешманлука. Опширнија извешћа даје председник.

А. Паланачки, перовођа. 2—3 **Жива Јосић**, председник.

ОБЈАВА ДРАЖБЕ.

У четвртак 29. марта (10. априла п. р.) у 3 сата по подне, продаваће сремско-карловачка штедионица путем јавне дражбе своје куће под бр. 669. и 671. (пређе куће пок. Јефте Балтовића).

Исклична је цена 5000 фор.

Ближи услови могу се у званичним часовима у писарни штедионичкој сваки дан увидети.

Карловци, 17. марта 1884.

УПРАВА

4—6 **сремско карловачке штедионице.**

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

ЈЕФТЕ ОСТОЈИЋА

у Руми

потребује једног доброг помоћника који може одма ступити. 1—3

ПОСЛАСТИЧАРСКА РАДЊА

ЈОВАНА ЈОВИЋА У МИТРОВИЦИ

треба доброг помоћника.

Das Zuckerbäckerei-Gäscheft

des **Jovan Jović**

in Mitrovitz

henöthüget einen guten Gehilfen. 1—2

ОБЈАВА.

Овим учтиво објављујем п. т. публици, да примам у нарудбину сваковрсне граверске послове, које врло лепо израђујем, били они на стаклету или на драгом камењу, на металу, злату или сребру; израђујем монограме и грбове, каучук штемплове, chinell дугмета за маншете и брошеве. Сребрно посуђе могу и у кући поседиочевој гравирати.

С поштовањем

Антон Хајзлер,

1—2 гравер у дунавској улици, до брашнаре г. Јулија Мозера.

ПРЕТХОДНА ОБЈАВА.

ЕВРОПСКА НАЈЛЕПША МЕНАЖЕРИЈА

ЈУЛИЈУСА ФАЛКА

приспеће за најкраће време.

У овој менажерији налази се преко 70 примерака разни животиња као: **лавова, тигрова, леопарда, пантера,** пругаве и пегаве **хијене,** американских, руских и индијских **медведа,** као **бели медвед, кенгура, дромедар, лама и курјаци** деветопасни **оклопник** или **армадрил, мравији медведа,** разни **змија,** између којих је једна **6 метера дугачка боа или царска змија** (Boa constrictor) африкански **нојеви, брадан, орао, какаду, папагаја, крокодила, оклопника,** као и једна велика **мајмунска кућа,** где се налазе разни мајмуна, као један сасвим одрастан **павиан** и други. 2—3

ОБЈАВА ПОСЕДНИЦИМА ЗЕМЉЕ.

Управа рита англо-аустријске банке има част објавити, да по врло умерене цене на целу годину даје под закуп по парцели по 100 ланаца врло добар пашњак за рогату марву и овце у чурушком риту, у банчином рожахофском делу.

Рефлектанти нека се потруде на лице места тог банчиног поседа и нека код тамошњег ишпанства прегледе плански нацрт а и парцеле, да би одмах земљу могли примити у посед.

Писмене погодбе нека се управе на ритску управу англо-банке у Н. Саду, која ће управа на та писма одмах дати одговора.

2—4

Одговорни уредник Тоша Бекић.

Српска штампарија дра Светозара Милетића.